

ass. Well ech weess, wéi et dann nees geet. Da gëtt nees gejaut: „D'Regierung gëtt eis keng Suen.“ - An hei an do.

Ech wëll kloer an däitlech haut an hei soen: D'Gemenge sollten hir Responsabilitéit huelen a sech positionéieren, fir dee Wee ze goen, deen d'Regierung hinne virgewisen huet, op engem, géif ech soen, fräiwëllegen Niveau, an net, wéi ëmmer an de Raum gestallt gëtt, mat Pressiounsmëttelen.

Fir mech ass et kloer: Dës Fusioun, wou haut d'Gesetz gestëmmt gëtt, ass op d'mannst e wichtege Schrëtt an déi richteg Richtung.

Merci fir Är Opmierksamkeet.

» **Plusieurs voix.** - Très bien!

» **M. le Président.** - Merci, Här Minister. Dir Dammen an Dir Hären, mir kommen zur Ofstëmmung iwwert de Projet vun der Fusioun.

Vote sur l'ensemble du projet de loi et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmme fänkt un. De Vote ass ofgeschloss.

De Projet de loi 5994 ass ugehall mat 57 Jo-Stëmmen, bei kenger Nee-Stëmm a kenger Abstentioun.

Ont voté oui: Mmes Sylvie Andrich-Duval, Nancy Arendt, M. Lucien Clement, Mmes Christine Doerner, Marie-Josée Frank, Fabienne Gaul, MM. Marcel Glesener, Norbert Hauptert, Mme Françoise Hetto-Gaasch, MM. Ali Kaes, Paul-Henri Meyers (par M. Marco Schank), Laurent Mosar, Marcel Oberweis, Gilles Roth, Marcel Sauber, Jean-Paul Schaaf, Marco Schank, Marc Spautz, Mme Martine Stein-Mergen, MM. Fred Sunnen, Lucien Thiel, Lucien Weiler, Raymond Weydert et Michel Wolter;

MM. Marc Angel, Alex Bodry, John Castegnaro, Mme Claudia Dall'Agnol, M. Fernand Diederich, Mme Lydie Err, MM. Ben Fayot, Jean-Pierre Klein, Mme Lydia Mutsch, MM. Roger Negri, Jos Scheuer, Romain Schneider, Roland Schreiner et Mme Vera Spautz;

MM. Eugène Berger, Xavier Bettel, Mme Anne Brasseur, M. Fernand Etgen, Mme Colette Flesch, MM. Charles Goerens, Paul Helminger, Alexandre Krieps (par M. Fernand Etgen), Claude Meisch (par M. Eugène Berger) et Carlo Wagner;

MM. Claude Adam (par Mme Viviane Loschetter), François Bausch, Camille Gira, Henri Kox et Mme Viviane Loschetter;

MM. Gast Gibéryen, Jacques-Yves Henckes, Jean-Pierre Koepf et Robert Mehlen (par M. Gast Gibéryen).

Gëtt d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Dann ass et esou décidéiert.

(Applaudissements)

Voilà, bei aller Zefriddenheet iwwert de Vote, dee jo augenscheinlech ass, musse mer elo zum nächste Punkt vun eisem Ordre du jour kommen. Dat ass de Projet 5947 iwwert de Centre de rétention. Den honorabelen Här Angel ass de Rapporteur. Et si bis elo ageschriwwen: d'Madame Stein-Mergen, den Här Bëtzel, den Här Braz an den Här Henckes. D'Wuert huet elo de Rapporteur, den honorabelen Här Marc Angel.

7. 5947 - Projet de loi portant création et organisation du Centre de rétention et modifiant

1. le Code de la sécurité sociale,

2. la loi modifiée du 22 juin 1963 fixant le régime des traitements des fonctionnaires de l'État,

3. la loi du 29 août 2008 sur la libre circulation des personnes et l'immigration

Rapport de la Commission des Affaires étrangères et européennes, de la Défense, de la Coopération et de l'Immigration

» **M. Marc Angel (LSAP), rapporteur.** - Här President, Här Minister, léif Kolleegeinnen a Kolleegeen, e Centre de rétention fir Mënschen, déi sech illegal hei am Land ophalen, war e Punkt, dee sech am Joer 2004 d'CSV an d'LSAP an hire Koalitiounsaccord ageschriwwen hunn. Et war nämlech wichtig, endlech eng separat Struktur zum Prisong ze schafen.

Bis elo ginn déi Leit, déi a Rétentioun sinn, zu Schraasseg am Prisong am Bloc P2 ënnerbruecht.

(M. Jos Scheuer prend la Présidence)

Mat dëser Décisioun gëtt de Kritike Rechnung gedroen, dass d'Retenuen am Prisong sinn. D'Gesetz vum 24. August 2007 gëtt dem Bau vun esou engem Centre de rétention déi legal Basis. D'Aarbechte vum Bau sinn och drop an drun, unzefänken.

Dës Regierung huet am Laf vun de leschte Joren zwee wichteg Gesetzter ervirbruecht, déi mir och hei gestëmmt hunn an och laang diskutéiert hunn. Dat éischt ass dat sougenanntent Asylgesetz vum 5. Mee 2006, an dat zweet ass d'Immigrationsgesetz vum 29. August 2008. Dës zwee Gesetzter sinn och d'legal Basis fir d'Rétentioun. Haut stëmme mer also e Gesetz iwwert d'Kreatioun an d'Organisatioun vum Centre de rétention.

Ech wollt perséinlech dem Minister Nicolas Schmit villmools Merci soen, dass hien d'Organisatioun vum Centre de rétention net nëmmen duerch e Règlement grand-ducal geregelt huet, mä dass hien eis e Projet de loi virgeluecht huet.

D'aussepolitesch Kommissioun, déi jo och fir d'Froe vun der Immigration zoustänneg ass, huet sech säit der Diskussioun iwwert d'Asylgesetz och scho mat der Fro vun engem Centre de rétention auserneeegesat.

Mat der Ënnerstëtzung vun eisem President, dem Ben Fayot, a vum Minister Schmit hu mir als Kommissioun am Joer 2006 och zwou Visiten an der Schwäiz gemaach, fir eis do zwee Centres de rétention unzucken.

Gutt un dëse Visité war, dass mir vu Vertrieder vum Immigrationnsministère, vu Leit vu Bâtiments publics, Architekten an och Vertrieder vun den ONGe begleet waren. Mir waren op Zürich an op Genève an hunn do zwee ganz verschidde Konzepter gesinn.

De Centre vun Zürich huet eis allgemeng net zougesot, well eis souwuel d'architektonescht Konzept wéi d'Organisatioun oder - besser gesot - d'Ausrichtung oder d'Philosophie net gefall hunn. Et war wéi en Héichsécherheetstrakt an engem Prisong, wat d'Architektur an d'Organisatioun ugeet.

Genève war vum Bau a vum Konzept total verschidden. Mir sinn zu Genève mat de Retenuen zesummekomm, well si sech do an hiren Unitéite fräi bewege kënnen. Et huet een hei eng gutt a roueg Ambiance virfonnt, grad de Contraire vun deem, wat mer zu Zürich gesinn hunn.

Eis Kommissioun ass och zweemol mat der Kommissioun vun den Travaux publics zesummekomm, a mir konnten do eis Impressiounen vun eisen Experienzen zu Genève deelen a beim Bauprojet matdiskutieren.

Ech muss soen, dass kee behaapte kann, de Projet vum Centre de rétention wär iwwert de Knéi gebrach. Neen, et ass e Projet, wou d'Chamber vun Ufank u mat abezu war.

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, laut Immigrationnsgesetz kann eng Person, déi sech illegal hei am Lang ophält, a Rétentioun kommen. An der Regel handelt et sech ëm Leit, déi ouni gültig Pabeieren oder ouni gültig Openthaltsgenehmegungen hei am Land sinn. Dës Leit ginn a Rétentioun placéiert, fir dann an Urgence Reesdokumente, déi en Éloignement erlaben, ze erstellen.

D'Immigrationsgesetz gesäit eng Durée de rétention vun engem Mount vir. Dës Durée kann dräimol vum Minister verlängert ginn. Dat sinn also am schlëmmste Fall véier Méint maximum.

Laut Asylgesetz kann en Demandeur de protection internationale a véier Fäll a Rétentioun gesat ginn. Éischstens de Fall, wou den Demandeur de protection internationale seng Asyldemande nëmme mat dem Zil gemaach huet, fir en Éloignement ze verhënneren, well hie sech hei illegal ophält. Zweetens, wann den Demandeur refuséiert, mat den Autoritéiten ze kooperéieren, wann et ëm d'Feststelle geet vu senger Identitéit

an och vu sengem Itinéraire de voyage. Drëttens, déi Fäll vun Demandeuren, déi ënner eng Procédure accélérée falen. A véiertens, wann de Placement an d'Rétentioun noutwendeg ginn, fir dass den Transfert vum Demandeur laut dem Dublin-2-Règlement net compromettéiert gëtt.

Et ass eng Tatsaach, dass déi Demandeurs d'asile, déi bis elo bei eis hei a Rétentioun waren, quasi nëmmen därer waren, déi ënnert dee sougenannten Dublin-Transfert gefall sinn.

Wat d'Durée de rétention ubelaangt, déi d'Asylgesetz virgesäit, sinn dat dräi Méint, déi à titre exceptionnel vum Minister all Kéier fir eng Durée maximale vun dräi Méint ka verlängert ginn. Et sinn also am Maximum zwielef Méint. Dat heite sinn d'Délaïen, déi vum Gesetz festgeluecht goufen. An der Praxis ass et awer d'Zil, fir d'Rétentioun esou kuerz wéi méiglech ze halen.

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, erlaabt mer, hei awer ervirzesträichen, dass mam Ausland an och mat der Direktiv Retour verglach eis Délaïe kuerz sinn, an dat ass och gutt esou. Mir leien hei menger Meenung no vill besser wéi aner europäesch Länner.

Zum Projet iwwert d'Kreatioun an d'Organisatioun vum Centre de rétention kann ee resüméieren a soen: „Un centre d'orientation humaniste“. Dëst ass och d'Iwwerschrëft vun engem Kapitel a mengem schrëftleche Rapport. Et ass wuel e Centre fermé, mä den Haaptfacteur vum humanistesche Konzept ass d'Haaptsaach, dass d'Retenuë keng Leit sinn, déi e Verbrieche begaangen hunn. Si si just illegal op eisem Territoire. Et ass duerfir enorm wichtig, d'Mënschewürd an och déi fundamental Rechter a Fräiheete vun de Retenuen ze respektéieren. Et ass wichtig, d'Restriktiounen vun den individuelle Fräiheeten op e strikte Minimum ze beschränken. An et ass och wichtig, d'Retenuen ze informéieren a si iwwer hir Rechter opzeklären.

Dëse Projet ënnersträicht och d'Wichtigkeet vun der psychosozialer Ënnerstëtzung vun de Retenuen, an derniewent och e gudd juristeschen a medezineschen Encadrement. Dëse Projet weist och nach op d'Wichtigkeet vun der Fräizäitméiglechkeeten hin, an och den Agencement vun der Raim no spezifesch Besoinë fënnt an dësem Projet Nidderschlag.

Retenuë si Leit an enger schwéierer, schwiereger Liewenslag, duerf ass déi psychesch a sozial Ënnerstëtzung jo och den Haaptpillier vun dësem Projet. Bei dësem Projet gëtt eng individualiséiert Prise en charge vun enger pluridisziplinärer a multikultureller Équipe an der Vierdergrond gestallt. Ech si frou, dass d'Auteure vum Projet sech um Modell vu Genève an och un Experienzen aus de skandinavesche Länner orientéiert hunn.

De Projet de loi ass a siwe Kapiteln opgedeelt an en zielt 32 Artikelen. Dat éischt Kapitel mam Titel „Dispositions générales“ beinhalt zum groussen Deel dat, wat ech elo grad iwwert de Concept humaniste erkläert hunn.

Dat zweet Kapitel geet iwwert déi strukturell Organisatioun a seet, dass de Centre a verschidden Unitéite mat verschiddene Sécherheetsmoosnamen agedeelt ass. Persounen oder Familljen, déi vun engem Mineur begleet ginn, séjournéieren an enger extra dofir ausgeriichtener Unitéit an därferen och net wéi 72 Stonnen a Rétentioun gehale ginn.

Dat drëtt Kapitel handelt iwwert d'Organisation fonctionnelle, an do wollt ech iwwert den Artikel siwen aus deem Kapitel soen, dass mer dat als Kommissioun amendéiert hunn an e Punkt 2 bäigesat hunn iwwert déi sougenannten „Personnes vulnérables“. An ech zitieren dat, do steet dann: «Une attention particulière est accordée à la situation des personnes vulnérables, à savoir les mineurs, les mineurs non accompagnés, les personnes handicapées, les personnes âgées, les femmes enceintes, les parents isolés accompagnés d'enfants mineurs et les personnes qui ont été victimes de torture, de viol ou d'une autre forme grave de violence psychologique, psychique ou sexuelle.» Fin de citation. Mat dësem wichtige Amendement hu mer virun allem och der Haaptkritik vun der Mënscherechtskommissioun Rechnung gedroen.

Dat véiert Kapitel handelt iwwert de Cadre vum Personal. Ech hunn deen Aspekt scho kuerz ugeschwat a kommen herno kuerz drop zrëck, Här President, wann ech lech eng Motioun iwwerreechen.

Duerno ass d'Kapitel fënnf iwwert d'Dispositions budgétaires et financières, d'Kapitel sechs iwwert d'Dispositions modificatives

an d'Kapitel siwe ganz kuerz iwwert den Intitulé abrégé. Dat kënn Dir am schrëftleche Rapport noliesen.

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, mir hunn niewent dem Statsrot nach dräi aner Avisë kritt. Ech wëll all deene Leit Merci soen, déi un deem Projet matgeschafft hunn, Merci soe fir hiren Interessi an Asaz. D'Chambre des Fonctionnaires et Employés publics huet Kritiken ausgeschwat, wat déi vill Kompetenzen ugeet, déi dëse Projet de loi dem Direkter vum Centre zougesteet. De Statsrot hat ähnlech Bedenken, an d'Kommissioun huet jo hei och munches amen-deiert.

Interessant war awer och, mengen ech, den Avis vum Collectif réfugiés, dem Lëtzebuerger Flüchtlingsrot. Si hunn iwwregens och vill positiv Aspekter vun dësem Projet ënnerstrach. Haaptkritik war awer vun hinnen, dass an dem Projet näischt iwwert d'Mineurs non accompagnés steet.

Mir hunn an der Kommissioun och dee Punkt e puermol ugeschwat, an déi Responsabel vum Ministère an och de Minister hunn eis gesot, dass et effektiv theoretesch d'Méiglechkeet gëtt, opgrond vun eise Gesetzter also besteet, mä dass si dat als reng theoretesch ugesinn. Den Här Fari Khabirpour, deen als Direkter virgesinn ass, a sän Adjoint, den Här Vincent Sybertz, an och de Minister Nicolas Schmit hunn eis verséichert, dass si keng Mineurs non accompagnés a Rétentioun setzen. Fir d'Mineurë gëtt et aner Mesures de placement, zum Beispill an engem Foyer fir Jonker.

Och d'Mënscherechtskommissioun begreisst an hirem Avis d'Orientatioun vum Projet de loi, mä och si inquietéiere sech ëm de Pouvoir vum Direkter. Hire Haaptkritikpunkt war d'Fro vun de sougenannten „Personnes vulnérables“, an ech hunn lech dat jo virdu schonn erkläert, dass mer dat mam Artikel 7 amendéiert hunn.

De Statsrot huet a sengem éischten Avis vum 31. Mäerz 2009 zwou Oppositions formelles ausgeschwat. Eng dovunner war zum Beispill, dass den Direkter därfer e Régime de détention spécifique fir verschidden Unitéite fixéieren. Domadder ware si net d'accord. Mir hunn deenen zwou Oppositions formelles mat eisen zéng Amendementer vun der Kommissioun selbstverständlech Rechnung gedroen.

Insgesamt huet d'Kommissioun, nieft den Amendementer, eng ganz Rei vun Textpropositiounen vum Statsrot iwwerholl. Den 10. Abrëll hu mir an engem Courrier un de Statsrot all dës Ännerunge matgedeelt, a mir hunn him och nach e koordinéierten Text derbäigeluecht. Mir krute ganz schnell eng positiv Äntwert. De Statsrot huet säi positiven Avis complémentaire de 25. Abrëll 2009 ginn.

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, ech hunn lech ufanks gesot, dass d'Bauaarbechten drop an dru sinn unzefänken. D'Capacitéit, déi ursprüngelech fir 120 Leit virgesi war, ass op 87 Plaze reduzéiert ginn. Aus verschiddene klengere Lokaler si grouss Raim entstane fir d'Gemeinschaftsaktivitéiten an de Sport, déi jo an dësem Projet iwwert d'Organisatioun vum Centre eng grouss Roll spillen.

Erlaabt mer nach den Artikel 12 unzeschwätzen, dee seet, dass d'Retenuen net kënnen zu enger Obligation de travail forcéiert ginn. Si kënnen awer, an ech zitieren «dans les conditions à fixer par le directeur (...), effectuer des menus travaux d'entretien pour lesquels un montant à déterminer par règlement grand-ducal leur est mis en compte». Dëse Montant därfer awer och net fënnf Euro d'Stonn iwwerscreiden.

Zum Ofschloss, Här President, wëll ech lech dann och eng Motioun iwwerreechen, déi souwuel d'CSV, d'LSAP, d'DP, DÉI GRÉNG an d'ADR ënnerschriwwen hunn.

» **M. le Président.** - Merci.

Motion 1

La Chambre des Députés,

- *considérant que la Commission des Affaires étrangères et européennes, de la Défense, de la Coopération et de l'Immigration a été largement impliquée dans les discussions sur la création, le fonctionnement et l'organisation d'un Centre de rétention pour étrangers en situation irrégulière;*

- *considérant que la loi du 24 août 2007 autorise la construction du Centre de rétention et que les travaux y relatifs débiteront sous peu;*

- *considérant que le projet de loi N°5947 portant création et organisation du Centre de rétention prévoit dans son article 27 l'engagement, par dépassement des limites fixées dans la loi du 19 décembre 2008*

concernant le budget des recettes et des dépenses de l'État pour l'exercice 2009, de 29 agents pour les besoins du Centre de rétention;

- *considérant l'importance essentielle que revêt la qualité du personnel dans l'optique de l'orientation humaniste du Centre telle que définie dans le projet de loi portant création et organisation du Centre de rétention;*

- *soulignant la nécessité de disposer d'agents spécialement formés à l'enca-drement des personnes placées en ré-tention administrative dans le Centre et compte tenu des délais nécessaires pour assurer la formation de ces agents;*

invite le Gouvernement

- *d'initier dans les meilleurs délais possi-bles la procédure de recrutement des agents du Centre de rétention aux fins de pouvoir procéder à la formation des agents concernés, pour que le Centre puisse être entièrement opérationnel dès l'achèvement de sa construction.*

(s) Marc Angel, Xavier Bettel, Norbert Haupert, Jacques-Yves Henckes, Henri Kox.

» **M. Marc Angel** (LSAP), rapporteur.- An där Motioun ginn ech nach an de Con-sidéranten drop an, dass mer eis als Kommissioun laang mat deem Projet hei auserneegesat hunn. Ech rappeléieren d'Base légale fir de Bau vum Projet an och d'Gesetzer, déi d'Rétentioun erlaben. Ech ënnersträichen och besonnesch déi Im-portenz, wat d'Qualitéit vum Personal ube-laangt, dat mer brauchen, fir déi Optik, déi Conception humaniste duerchzeféieren. Duerfir soulignéieren ech och nach an de Considéranté vun der Motioun, dass déi Leit musse speziell forméiert ginn, fir dat Enca-drement, esou wéi mir et wëllen, kënnen ze maachen.

Mir invitéieren dann - all déi, déi d'Motioun ënnerschrifwen hunn - d'Regierung, dass se esou séier wéi méiglech kann ufänke mat de Prozedure fir de Rekrutement vun deenen Agenten, fir dass se kënnen och forméiert ginn, a fir dass, wann de Centre, d'Gebai fäerdeg ass, en och kann direkt operationell ginn.

Här President, ech war de leschte Méindeg de Bloc P2 vum Prisong besichtegen. Dat ass jo dee Bloc, wou am Moment d'Retenué sinn. Ech sinn do ganz gutt empfaang gi vun der Direktioun an och vum Personal, an ech konnt feststellen,...

(Interruptions)

...dass ech do keng Situatioun virfonnt hunn, wéi mer se zu Zürich gesinn hunn, vun Aggressivitéit, vun Onrou, mä et ass roueg vir sech gaangen. Ech mengen, säit deem Feier, dat mer do hate virun zwee Joer, sinn do enorm Efforté gemaach ginn, souwuel vun der Direktioun, mä och vum Personal. An et ass och wichtig, dass déi Leit, déi den Immigrationsminister agestallt huet, fir sech ëm dëse Projet de loi ze këmmere an och fir sech ëm de Centre de rétention ze këmmere, a besonnesch den Här Vincent Sybertz, dass hie ganz vill präsent ass an deem Bloc P2 a vill mat deene Leit schwätzt, fir si deelweis och ze iwwerzeegen, op e Retour semi-volontaire zrëckzegräifen.

Dat ass eng Praxis, déi ech begrëissen. Do ginn d'Leit, ouni zwee Polizisten, ouni dass déi mussen am Fliger matfléien. Ech mengen, si kréien och dofir bis zu 500 Euro. Dat gëtt de Stat méi bëlleg, wéi wann zwee Agente vun der Police matgeschéckt ginn. Ech fannen dat wierklech eng gutt Praxis, an den Avantage ass och, dass d'Retenuen an hirem Heemechtsland als fräi Mënschen ukommen.

Natierlech ass déi Zomm vu 500 Euro méi kleng wéi déi vun 1.190 Euro fir e Retour totalemente volontaire. De Retour volontaire leeft iwwert de Ministère de la Famille, an d'Rétentioun iwwert den Immigrations-ministère. Ech wollt do eng perséinlech Remarque maachen an en Appel un déi Leit, déi nom 7. Juni un de Koalitiouns-verhandlungen deelhuele, dëser net logescher Aarbechtsopdeeling endlech en Enn ze setzen.

Ech wollt dann och nach eng Rei Mercië soen: Der Madame Isabelle Barra, d'Sekre-tärin vun eiser Kommissioun, déi mat hirer Fläissaarbecht eis Aarbecht erlichtert huet. Si huet eis formidabel Tableau gemaach. E Merci geet och un de Marc Thiltgen vun eiser Fraktioun, an awer och un d'Leit vum Immigrationsministère, den Här Fari Khabirpour an den Här Vincent Sybertz.

Ech erlabe mer awer nach, well dat hei meng lescht Ried ass op dëser Tribün an dëser Legislaturperiod, eng kleng Re-marque: Nodeems mer hei fënnef Joer,

ënner anere ganz ville Sujeten, vill iwwer Asyl, Immigratioun an elo haut de Centre de rétention geschwat hunn, wëll ech emol drun erënneren, wat fir eng Valeur eise Lët-zebuerger Pass huet.

Mir hei zu Lëtzebuerg an och all aner Europäer huele den Pass aus dem Tirang, wa mer op d'Rees ginn. Mir vergiessen awer, dass dee Pass och heescht, dass et e Land gëtt, wou mer doheem sinn, dass et e Land gëtt, wou mer wëllkomm sinn, an dass et e Land gëtt, dat eis wëllt a wou mer këne sécher a gutt liewen. Net all Mënschen op dëser Welt hunn déi Chance wéi mir Eu-ropäer, op engem demokrateschen a räiche Kontinent ze liewen, wou Rechtsstaatlech-keet groussgeschriwwe gëtt a wou mer eis fräi iwwert d'Grenze bewege kënnen.

Dat alles gesot, soen ech lech all Merci fir d'Nolauschteren a ginn och den Accord vun der LSAP zu dësem Projet.

Merci.

» **Plusieurs voix**.- Très bien!

» **M. le Président**.- Merci, Här Angel. Dann ass als éischt Riednerin age-schriwwen d'Madame Stein-Mergen. Madame Stein-Mergen, Dir hutt d'Wuert.

Discussion générale

» **Mme Martine Stein-Mergen** (CSV).- Merci, Här President. Dir Dammen an Dir Hären, deem ausféierleche schrëft-lechen a mëndleche Rapport vum Kolleeg Marc Angel, fir dee mer him am Numm vun der CSV-Fraktioun wëlle Merci soen, kann ee just nach e puer Remarquë bäiflécke fir déi wesentlech Aspekter, déi ons an dësem Gesetz interesséieren.

Et ass fir ons eminent wesentlech, dass an der Zukunft d'Mises à dispo oder d'Me-suren, wéi se zu Schraasseg genannt ginn, vun de Prévenuen an den Détenué getrennt ginn. An zwar ass dat nach méi wichteg, wéi d'Détenuen an d'Prévenuen ze trennen, obwuel all déi Leit, déi Kontakt mat deene Milieuen hunn, och mat Ongedold dorop waarden. Mä dee Projet ass op engem anere Ministère an och um gudde Wee.

Et gëtt vill am Rapport an an den Avisé vu mënschlecher Dignitéit geschwat. Et ass och wichtig, mä ech wëlt awer emol drop hiweisen als Acteur um Terrain, an ech géif drop wëllen insistéieren, dass och bis elo, an nach fir déi Zäit bis de Findel fäerdeg ass, och fir déi aner Kategorië vun Insassen zu Schraasseg all Efforté gemaach ginn, fir hir mënschlech Dignitéit ze gewähr-leeschten, ze respektéieren an ze schützen. Och zu Schraasseg an elo ginn déi kulturell, ethnesch, reliéis a philosophesch Spezifis-sitéite vun deene Persoune respektéiert.

Déi wichtegst Ursach, dass de Projet soll virугоen, ass villméi, dass déi Persoune, déi ënner eng vun deenen am Gesetz ge-nannte Mesurë falen, besser raimlech vun deenen anere Kategorië Persoune zu Schraasseg getrennt ginn, an awer och, dass se vun anere Professionellen en charge geholl ginn, wéi dat zu Schraasseg de Fall ass. Ech mengen domat net onbe-déngt oder net nëmmen eng aner Kategorie vu Professionellen, mä wierklech aner Per-soune, well déi, déi dagdeeglech mat méi oder wéineger schwéiere Verbriecher ze dinn hunn, den Ënnerscheid vläicht net ëmmer kënnen maachen. Net jiddwereen ass amstand, deen iwwer laang Joren, iwwer Méint an iwwer Joren ze maachen.

Ech wëll awer och hei soen, dass et der Direktioun vum Prisong gelongen ass, eng Equipe op de Bloc P2 ze setzen, déi deen Ënnerscheid ganz gutt kennt an déi sech bewosst ass, mat wem se et ze dinn huet. D'Équipe vum Bloc P2 mat hirem Chef Jerry Fischer ass mat vill Engagement an an enker Zesummenaarbecht mat de Servicer vum Immigrationsministère, mam Här Vincent Sybertz, scho säit enger ganzer Zäit amgaangen, dësen Ënnerscheid ze fest-egen. Dofir droe mir wuel déi Motioun mat, déi Dir an der Kommissioun decidéiert hutt, mä ech géif awer wëlle soen, dass déi Saach scho souwisou um Lafe wier.

De Succès vun deenen an dësem Gesetz préconiséierte Moosname steet a fält näm-lech mat deene Kontakten, déi tëschent de Mesuren an deem encadréierende Personal bestinn, mat deem géigesäitege Respekt, mat deem si matenaner ëmginn, mat deem Engagement an där Iwwerzeegung, déi si fir hir Aufgab matbréngen. Et ass natierlech och besser, d'Retenué raimlech vun deenen anere méi ze trennen, well si léieren och net ëmmer nëmme gutt Saachen zu Schraasseg.

Mir hunn hei zu Schraasseg och e Beispill vu positiver Diskriminatioun, nämlech déi vun de Fraen. Si kommen de Moment net dohinner, well et am Bloc F net méiglech ass, si raimlech ze trenne vun deenen

aneren. Leider wäert dës „Ongläichbehand-lung“, tëschent Guillemeten, dann och en Enn hunn, wann de Findel bis fäerdeg ass. Deen Environnement, deen um Findel wäert geschafe ginn, ass sécher méi géeegent derfir, déi Betreffen ze iwwerzeegen, de Wee an de Fliger unzetrieden. Dozou bäidroee wäert den Accueil, dee si do kréien, an deen éischte Moment ass oft dee wichtigsten, an och dee psychosozialen Encadrement, dee virgesinn ass.

Erauszesträichen ass sécher och d'Méig-lechkeet, dass déi ONGen, déi sech scho méi laang op eng exemplaresch Aart a Weis ëm d'Retenué këmmere - d'Retenuen erënnert mech nach ëmmer u meng Schoulzäit, mä ech mengen natierlech déi Leit, déi an der Mise à disposition an zu Schraasseg sinn -, méi en einfachen Accès wäerten an de Centre hunn, well d'Sécher-heetsmoossnamen, déi zu Schraasseg erfuerdert sinn, net am selwechte Mooss um Findel néideg sinn an dofir och net virgesi sinn.

En anere wichtigen Aspekt vun der Ënner-bréngung um Findel ass dee vun der Beschäftegung. Et ass jo esou, dass een dann, wann een dagauss dagan op engem Prisongblock ronderëm hänkt a sech net wierklech beschäftigt kritt, méi einfach op domm Gedanke kënnt, wéi Matratzen a Brand stiechen oder Kläppereien organi-séieren. Streidereien tëschent Persoune oder verschiddenen Ethnië sinn esou de Moment, wann zwar net alldeeGLECH, leider awer dach net ëmmer ze verhënneren. Hei wäert et also wichteg sinn, dass innerhalb vum neie Centre d'Sträithinn kënnen op deenen ënnerschiddlechen Unitéite ge-trennt respektiv verdeelt ginn.

Aus ähnlechen Ursaache gëtt et momentan eng Kategorie Retenuen am Prisong, also am CPL, déi net op de P2 kommen, näm-lech déi, déi hir Strof ofgesiess hunn an déi vum Statut vum Détenu zréck an dee vun der Mesure de placement kommen. Dës Leit hunn nämlech oft eng Aarbecht, an dat geet de Moment um P2 net, an och eng Rei aner Facilitéiten, esou wéi all Dag Sport, wou se net gär wëllten drop verzichten. Op den Dag vu göscht waren et der dräi, déi net um P2 waren, déi léiwer op deenen anere Bléck bei de Strofgefaangene bliwwe sinn, wat jo awer op eng Gesamtzuel vun acht Mesuren net näischt ass. Dofir wäert och um Findel Wäert geluecht ginn op d'Be-schäftegung vun den Insassen. Et gëtt Projeten an Infrastrukturen, ënner anere-m op sportlechem a kulturellem Plang.

D'CSV mécht sech natierlech och Suergen ëm d'Kärstéck vun deem Gesetz. Ons Suerg dréit ëm déi Sécherheet, déi mer um Findel brauchen, ouni a Konflikt ze komme mam Respekt vun der Fräiheet an de Rechter vun dëse Mënschen. Dat heescht, wéi wäit muss een d'Restriktioun vum der Fräiheet a Kaf huele, ouni ze vill u Sécher-heet opzeginn? Dat ass dee Spagat, deen et gëllt fäerdeg ze bréngen. Et wäert sécher net ganz ouni Restriktiounen goen, de Rapporteur huet et scho gesot, mä ech mengen, déi Formulatioun, wéi se an der virleiender Versioun am Artikel 3 proposéiert ass, ass déi richteg.

De Findel brauch a sengem Fonction-nement eng Rei Regeln, un déi déi betrafte Persoune sech missten halen, an zwar esou wäit wéi si selwer musse geschützt ginn, wéi d'Personal, dat si encadréiert, muss geschützt ginn, an dass se net dierfen d'Material, dat hinnen zur Verfügung gestallt gëtt, détérioréieren, esou wéi alt emol heiandsdo eng Zell am Prisong demoléiert gëtt, ouni dass kéinten Disziplinarmooss-name geholl ginn.

De Conseil d'État huet a sengem Avis complémentaire vum 28. Abrëll nach eemol kritiséiert, dass et schwammeg géif bliwen, wat fir Verhale sollen, mussen oder kënnen ze esou Moossnamen féieren. De Projet de règlement grand-ducal, dee mer göschter vun de Servicer vum Ministère zougestallt kruten, fixéiert awer elo eng Rei vun deene Regeln, un déi d'Insasse sech ze halen hunn, an där hiert Netanhale kéint zu esou Disziplinarmoossname féieren.

D'CSV-Fraktioun ass och hei der Meenung, dass d'Uwendung vun dëse Moossnamen steet a fält mat der Kompositioun, der Qua-litéit an dem Engagement vum Personal. Dofir sollt een där neier Equipe elo emol eng Chance ginn, fir sech mat dëse Regeln ausenanerzesetzen, a gegebenenfalls kann een esou e Reglement, dat, mengen ech, och nach net definitiv ass, erëm op de Leescht huele, wann dat néideg ass.

Dat proposéiert Reglement regelt den deeglechen Oflaf vum Liewen am Centre de rétention, d'Detailer, vun Dag zu Dag, och wann et där Deeg net vill sinn, an et fanne sech hei eng Rei Avantageen op déi aktuell Séjourn am Prisong: méi einfach Visiten,

méi einfachen Accès zur Kommunikatioun, eng méi korrekt Privatsphär, en Zesumme-bleiwe vun de Familljen net ze vergiessen. Am Reglement sinn eng Rei Detailer, déi een nach vläicht mat den zukünftege Ver-antwortlechen an deene verschiddenen Domänen eemol misst diskutéieren. Souwäit ech weess, ass dat och virgesinn.

Eng lescht Remarque betrëfft de personelle Kader, dee virgesinn ass. En ass grouss-zügeg ugeluecht, an et wäert hei awer och wichteg sinn, d'Sécherheetspersonal an d'Gardienen net ze kuerz kommen ze loossen. Och dat ass eng Suerg vun de Betreffenen. Ech erkläre mech.

Ech hat virdrun erzielt, dass et eng Rei vun Détenué gëtt, déi iergendwann zu Mesuré ginn, wa se hir Strof ofgesiess hunn. Et gëtt leider op där anerer Säit awer och ëmmer erëm an Eenzelfäll Mesuren, déi entlooss ginn, an dann herno fir d'éischt als Prévenu, dann als Détenu erëmkommen, well si am Kontakt mat hiren neie Kolleegen Tricke geléiert hunn, fir méi schnell zu Geld ze kommen, wéi dat an der Legalitéit méiglech ass.

D'Populatioun ass duerch d'Bank, mä eben net ëmmer, harmlos. An da muss een deene Leit nogelauschtert hunn, fir ze wëssen, wat Verschiddener vun hinne schonn alles hu missen dréien, fir aus deene Länner, wou se hierkommen, aus Afrika, aus Brasilien, iwwerhaupt bis an Europa ze kommen.

Dat betrëfft déi, déi hire Pass iergendwou ënnerwee aus dem Zuch oder dem Schëff geschmass hunn, déi, déi vu sech be-haupten, si wäre Mineuren an dofir emol fir d'éischt mussen eng medezinesch Pro-zedur duerchlafen, fir hire Knachenalter festzustellen. Et betrëfft virun allem d'Du-bliner, net déi Band, déi an Irland relativ bekannt ass, mä déi, déi, wéi de Marc Angel gesot huet, nom Dublin-2-Ofkommen, fir déi hei bei ons en anert Land an der Europäescher Communautéit zoustänneg ass an déi esou relativ séier och erëm kënnen an dat Land zréckbruecht ginn.

Si stelle souwisou d'Majoritéit vun de Me-suren a si sinn och déi, déi méi schwéier ze iwwerzeege sinn, erëm dohin zrëckzegoen, wéi déi Leit, déi erëm an hiert eegent Land rapatriéiert kënnen ginn.

Mir sinn also als CSV-Fraktioun der Meenung, dass, wann ee Land sech Moyenë gëtt, a si sinn net onbeträchtlech, eng Rei vu Leit a gewësse Situatiounen enger administrativer Rétentioun zouze-féieren, dass dann awer och déi Moyenë mussen opbruecht ginn, fir si do ze be-halen, soss kann ee sech dat nämlech spueren.

Aus dësem Grond muss wuel fir dee psy-chosozialen Encadrement gesuergt ginn, mä awer och fir d'Iwwerwaachung vun der Anlag an de Schutz vun deenen aneren Insasse respektiv vun dem Personal, an zwar duerch genügend Gardienen an eng Ofsécherung vun, zum Beispill, Transporten duerch d'Police. All aner sozioprofessionell Kategorien, an ech géif elo déi mede-zinesch a paramedezinesch mat abe-rechnen, sinn net géeegent, beruff oder be-fugt, esou eng Roll ze iwwerhuele.

Et solle souwisou nëmmen esou Leit an d'Rétentioun kommen, an dat ass och esou virgesinn, wou eng reell Chance besteet, dass si a kuerzen Délaie kënnen zrëck-gefouert ginn. Et handelt sech kloer net ëm eng Beugehaft; dat gëtt och elo esou ge-handhaabt, an déi allermeescht Mesurë sinn och haut d'accord mat hirer Zréck-féierung. Dat gëtt illustriert duerch eng Durée moyenne de séjour vun ongeféier engem Mount.

D'CSV-Fraktioun begréisst also am Résumé dëst Gesetz, wat dem Bauprojet Findel dat néidegt Liewe gëtt. Dofir ginn ech hei och den Accord vun onser Fraktioun. Mir wënschen zum Schluss där neier Equipe, déi dëse Pro-jet wäert animéieren an encadréieren, an déi jo scho méi laang an de Virbereedungs-aarbechten ass, eng gutt Händchen a vill Satisfaktioun bei hirer Aufgab.

Ech soen lech Merci.

» **Plusieurs voix**.- Très bien!

» **M. le Président**.- Merci, Madame Stein. D'Wuert huet elo den Här Bettel.

» **M. Xavier Bettel** (*DP*).- Merci, Här President. No dësen zwee Rapporte brauch ech jo net nach eng Kéier an den Detail ze goen. Ech wëll awer just hei verschidde Punkte soulevéieren.

Den éischten ass, ech si jo bekannt fir, wa mer eppes net passt, da soen ech et. Mä wann eppes Guddes gemaach gëtt, fannen ech, dass een et och soll soulevéieren.

Ech muss lech soen haut, dass mä Luef fir de Minister Schmit hei en éierleche Luef ass. Wann ee gesäit, wéi dëse Centre de rétention gebaut gëtt, da kann ee sech freeën. A wann een de Résumé gesäit, dee mir gemaach kritt hunn iwwert d'Retenuen, wou drasteet: «Le centre accueille deux populations distinctes: les étrangers qui lors d'un contrôle de police sont détectés comme étant en séjour irrégulier au pays ou qui sont connus pour être en séjour irrégulier au pays et» - déi Zweet - «les demandeurs d'asile qui soit sont placés afin de ne pas compromettre leur transfert dans un État membre de l'Union européenne responsable du traitement de la demande, soit sont déboutés de leur demande d'asile et refusent de quitter le Luxembourg.»

(*Interruption*)

Här President, bis haut... Dat dote sinn déi zwee Kritäre vun deene Leit, déi do an dee Centre de rétention kommen.

Sinn dat Krimineller? Sinn dat Leit, déi verdéngt hunn, an e Prisong ze kommen? Sinn dat Leit, déi hanner Barreaunen dee ganzen Dag mussen agespaart sinn? Sinn dat Leit, déi mat Handschelle mussen traitéiert ginn?

Esou ass bis haut d'Immigratiounspolitik an d'Politik vun den Déboutéierten hei zu Lëtzebuerg gemaach ginn. An dat geet net.

Ech muss lech soen, dass et en anere Stil ass, deen den Här Schmit huet, wéi de Prédecesseur, de Minister Frieden. An ech ka mech nëmmen driwwer freeën. Déi Leit hunn näischt anescht ers gemaach, wéi vläicht net déi richteg Pabeieren ze hunn, net dee richteg Statut, an engem Land ze sinn, wou se dann eben déboutéiert gi sinn, mais ça n'en fait toujours pas des criminels.

An haut ass vun, ech kéint bal soen, „wishful thinking“ hei vum Rapporteur gesot ginn, dass elo gläich géif ugefaange gi mat bauen. Ech hunn dat schonn héiere viru Jore mat Dräibur, dat géif och elo gläich ugefaange gi mat bauen. Ech gesi just, dass Dräibur haut nach ëmmer net op ass an dass d'Mineuren nach ëmmer am Prisong sinn.

(*Interruptions*)

Ech soe just, dass d'Mineuren haut nach ëmmer am Prisong sinn, Madame Buergermeeschtesch. Déi sinn nach ëmmer am Prisong. An et ass net déi Plaz am Prisong. An ech gesinn, dass haut déboutéiert Demandeurs d'asile och nach ëmmer am Prisong sinn. An dat ass net déi Plaz fir déi Leit.

Ech hu virdru gesot, ech géif Luef ginn, wann e méritéiert wier. Dowéinst hunn ech dat gemaach. Dofir eng kleng Klammer, well leider, Dir héiert et och nach u menger Stëmm, wor ech krank, a gëschter hätt ech och gären zum Stalkingsgesetz geschwat, fir och ze soen, ech hätt gären dozou eppes gesot an dem Claudia Dall'Agnol Merci gesot fir déi ganz Initiativen, déi et an deem dote Sujet geholl huet.

(*Brouhaha*)

» **M. le Président**.- Här Bettel, Äre Message ass ukomm. Kommt elo nees bei de Projet.

» **M. Xavier Bettel** (*DP*).- Zum Projet hei, Här President, muss ech lech soen, dass et wichteg ass, dass och d'Majoritéit awer en oppent Ouer huet fir d'Oppositoun.

Ech muss lech soen, dass an deem heiten Text de President Fayot an och de Minister Schmit bewisen hunn, dass Iddien, déi d'Oppositoun proposéiert huet, gutt waren an och déi ugeholl hunn. An dat huet den Här Goerens a mech selbstverständlech vill gefreet. Ob dat ass iwwert d'Traitement, wéi dat Ganzt sollt ginn, iwwert d'Droits vun der Défense an iwwert d'Prozedur, wéi déi Leit dohannen och traitéiert ginn.

Ech muss lech soen, et si verschidde Saachen. Hei geet et iwwert d'Organisation structurelle, iwwert d'Organisation fonctionnelle an d'Agente vum Centre.

Fir d'éischt iwwert d'Organisation structurelle: Hei ass et immens wichteg, dass d'Koppelen och kënnen als Koppel do sinn. Wann ee jo gesäit, am Prisong gëtt et dat jo och nach net. Do gëtt et och kee Raum, wou ee kann eng méi intim Relatioun hunn. Dat heescht, wann Der dräi Méint als Koppel agespaart gitt. Hei huet een awer d'Méiglechkeet, als Koppel och nach zesummenzeliewen. Am Prisong haut gëtt et dat selbstverständlech net. Mä et dierf een och net. Zum Beispill eng Relation sexuelle am Prisong ass haut net méiglech hei; et ass en Tabuthema. Ech weess, dass ganz vill Leit da wäerten hei sech opreegen, wann een esou Sujeten upeekt. Mä dat ass och wichteg, dass een, wann een als Koppel do ass, och dierf als Koppel weider liewen.

De Pacs ass unerkannt ginn. Mir wollten als Kommissioun am Ufank e bësse méi wäit goen, well d'Kritäre vum Pacs hei zu Lëtzebuerg jo zimlech restriktiv sinn, mä dat hu mer och net duerchkritt.

Iwwert d'Prozedur, wéi d'Leit erakommen a wéi d'Aktivitéite gemaach ginn, kann een och nëmme luewen, dass déi Leit fräiwëlleg kënnen eng Aarbecht huelen, fir dann och e puer Sou ze verdéngen. An et ass och virun allem e Respekt vis-à-vis vum Mënsch do, vis-à-vis vu sengen Traditiounen, vis-à-vis vu senger Relioun, vis-à-vis vu sengen Habituden. An dat ass och eppes, wat hautdësdags op jidde Fall net garantéiert ka ginn.

(*M. Lucien Weiler reprend la Présidence*)

An da schlussendlech, Här President, iwwert d'Agente vum Centre. Mir hunn och dës Motioun ënnerschiwwen. A mir wiere frou, wann de Minister och kéint d'budgetär Moyerë kréien, fir d'Personal anzustellen, fir dass, soubal wann dee Centre opgeet, och d'Personal déi richteg Formatioun huet a kann dann och ufänke mat schaffen.

Wéi gesot, Här President, et ass net üblech, dass jo hei vun der Oppositoun Luef kënn. Wann e Luef kënn, da soll et och justifiéiert sinn. An ech mengen, dat heiten ass fir mech e Projet de loi, deen an déi richteg Richtung geet.

Ech hu just virdru gesot, dass nach näischt gebaut ass. Et soll ugefaange gi mat bauen, do si mer ganz averstanen. Mä dee richtigen Dag, wou mer eis kënnen freeën, dat ass, wann haut an deem räiche Lëtzebuerg kee Mineur méi an deem Prisong ass a keen Demandeur, deen déboutéiert ginn ass vun enger Demande d'asile.

Ech soen lech Merci.

» **Plusieurs voix**.- Très bien!

» **M. Xavier Bettel** (*DP*).- Mir wäerten och dëse Projet stëmmen.

» **M. le Président**.- Merci, Här Bettel. Dann huet den honorabelen Här Félix Braz d'Wuert.

» **M. Félix Braz** (*DÉI GRÉNG*).- Merci, Här President. Déi Leit, ëm déi et bei dësem Projet de loi geet, si Leit, déi am Moment an zënter laange Joren - net individuell, mä déi dote Kategorie vu Leit - am Centre pénitentiaire zu Schraasseg sëtzen. Dat geschitt zënter 1972 opgrond vun der Loi Schaus vun der Mise à disposition du Gouvernement. Mä zënter '72 stoung och an deem Gesetz, dass se missten an engem Lieu approprié ënnerbruecht ginn. Mat „Lieu approprié“ konnt am Gesetz net de Prisong gemengt sinn, well dann hätt een dat e Prisong genannt. Deen Term kenne mer an anere Gesetzer, dofir konnt et net de Prisong gewiescht sinn, dee gemengt war deemools an der Loi Schaus.

Trotzdem ass dee Lieu approprié vun der Loi Schaus vun 1972 bis haut am Joer 2009 nach ëmmer näischt anescht hei zu Lëtzebuerg wéi de Prisong zu Schraasseg. Zënter 37 Joer ass e Lieu approprié fir eng Rétention administrative zu Lëtzebuerg de Prisong. Do, wou Leit sëtzen, déi e Verbriche begaangen hunn.

Déi Leit hei, déi am Fong just ënner eng Kategorie vu Gesetzer falen, déi mat der Awanderung ze dinn hunn, déi Leit hu par ailleurs an aller Regel näischt verbrach, kengem eppes gedoen. Si gi just um Enn vun hire Prozeduren aus dem Land ausgewisen. An zënter 37 Joer späre mer déi dote Leit ënner Konditiounen zu Schraasseg an, déi näischt ze dinn hu mat deem, wat een deene Leit ka virwerfen.

De Centre de rétention hu mir als Gréng och dofir matgestëmmt. Mir haten eng Rei vu Bedenken, mä mir hunn trotzdem gesot, dass et wichteg wier, dass et eng Struktur

géif ginn, eng aner wéi de Prisong hei zu Lëtzebuerg, déi och en aneren Traitement vun deene Leit géif an Zukunft erlaben.

Mir hate bemängelt deemools an der Hauptsach zwou, dräi Saachen.

Déi éischt war, dass mer d'Gréisst bemängelt hunn, well mer gesot hunn: „An eiser Logik ass de Centre de rétention, laanscht dee mer net ganz kënnen kommen, well soss bleift eis just de Prisong; dat wollte mer och net méi hunn. Et muss awer kloer sinn, dass et d'Ultima ratio ass.“ Mir mussen eis un deenen inspiréieren, déi et fäerdeg bréngen an där doter Matière, fir d'Politik esou ze organiséieren, dass se mat engem strikte Minimum vu Rétentioun eens ginn.

Mir waren eis mat der zoustänneger Kommissioun, de Minister hat eis do bei deene Reesen och begleet, zwee Beispiller an d'Schwäiz ukucken; eent op Genève an eent op Zürich. Dat Züricher war e gutt Beispill dofir, wéi een et net soll maachen. Dat Genève Beispill war e gutt Beispill dofir, wéi een et soll maachen.

Mir hunn och duerno, an dat huet de Minister och mat ënnerstëtzt, eis ugelehnt un dat, wat zu Genève gemaach gëtt. Mir hunn och mat deene Leit selwer Kontakt gehat, fir eis un hinne kënnen ze inspiréieren, well déi et effektiv fäerdeg bréngen, mat engem Minimum nëmme vu Rétentioun an där doter Matière hir Politik an hir Gesetzer applizéiert ze gesinn.

Dofir war dee Projet eis ze grouss. Eis Suerg war: Bei där doter Gréisst vu Projet induzéiert dat och eng gewëssen Utilisation. Wann een déi Strukture bis huet an och déi Leit bis huet, jo gutt, dann, dans le doute, benotzt ee se vläicht och heiansdo do, wou ee se soss vläicht net benotzt hätt. Ouni iergendengem wëllen eppes ze ënnerstellen, kann een et awer net vun der Hand weisen, dass déi dote Gefor besteet.

Dofir si mer frou elo ze constatéieren, dass, wat d'Gréisst vum Centre betrëfft, d'Regierung zënter dem Vote vum Projet e bëssen zréckgeschrauft huet, d'Capacitéite reduzéiert huet. Dat läit an der Logik vun eiser Kritik beim Vote vum Projet. Dofir kënnen mer dat nëmme begreissen.

Gläichzäiteg begrëisse mer och, dass d'Zuel vu Leit, déi do soll schaffen, eropgesat gëtt, fir wierklech eng seriö Betreierung à tous les niveaux et sous tous les points de vue kënnen ze garantéieren.

Woubäi mer och do awer déiselwecht Remarque wëlle soen: Och wa mer d'Gréisst reduzéiert hunn, an och wa mer elo genuch Personal hunn, fir dat anstänneg ze maachen, muss et dobäi bleiwen, dass d'Aspären am Centre de rétention no aller Méiglechkeet muss évitéiert ginn. Et muss all aner Variant épuiséiert ginn, ier ee seet: „Do ass definitiv keng aner Léisung méiglech. Déi dote Leit ginn eben an de Centre de rétention.“

An da muss dat och nach fir esou eng kuerz Zäit wéi nëmme méiglech sinn, wann een d'Rétentioun mécht, an dann och nach ënner Konditiounen, déi esou mënschewierdeg wéi méiglech solle sinn.

Dat ass déi Approche, déi DÉI GRÉNG verteidegt hunn. Dofir menge mer och, dass d'Entwécklung elo e bëssen an eis Richtung geet. Mä mir mussen duerno an der Praxis ofwaarden, wéi sech dee Projet do definitiv wäert entwéckelen.

Ee Punkt, dee fir eis wichteg war, dat war dat, wat mer elo mam Gesetz haut maachen, dass mer eng ganz Rei vun de Regele vum Centre net nëmmen an e Règlement grand-ducal oder en Arrêté ministériel géifen aschreiwen. Dat war eng breet gedeelte Meenung, dass ee sollt e Gesetz maachen iwwert d'Notzung vum Centre, net nëmme fir de Bau vum Centre, wéi mer et gemaach hunn, mä och iwwert d'Notzung selwer vum Centre. Dass also déi Regeln an aller Transparenz am Parlament sollte kënnen diskutéiert ginn an dass déi Regeln net nëmmen um Niveau vun der Exécutiv sollten etabliert ginn.

Där Iddi huet och de Minister sech verschiwwen an en huet och e Projet op de Wee bruecht, dee mer haut hei zur Ofstëmmung hunn. An dofir, mengen ech, och vun eiser Säit e Merci un de Minister Schmit, dass mer deen dote Wee gewielt hunn, an net de Wee nëmme vum Arrêté oder vum Règlement grand-ducal.

Ee weidere Punkt, deen eis wichteg ass, dee mam Gesetz net definitiv an endgültig beäntwert gëtt: Mir sinn der Meenung, dass Kanner, Mineuren näischt do verluer hunn, non accompagné oder accompagné. Dat hu mer an där Konsequenz net am Gesetz beschriwwen. Mir hoffen, dass d'Praxis et awer da wäert maachen, dass mer probéieren, wierklech vun deem Grondprinzip do net ofzeréckelen, dass Kanner net age-

spart gehéieren. Erwuessener och net. Et ass och bei hinnen d'Ultima ratio.

Mä besonnesch bei Mineure muss dat ganz einfach d'Politik sinn, zu där et keng Ausnahm sollt ginn. Mineure gehéieren net agespaart, och net an engem Centre de rétention, dee modern wier an dee géif no moderne Regele funktionéieren.

Mir halen et och fir wichteg, dass do am Alldag vun deem Centre no Méiglechkeet eng gewëssen Oppenheet an Toleranz muss gëllen. Wat eis guer net iwwerzeegt huet, dat war dee Modell vun Zürich, dee mer besiche waren, well deen drop gebaut huet, dass een alles misst vuneneen trennen, dass een de Leit all Initiativ praktesch misst ofhuelen an dass ee misst bestëmmte Gruppe vu Leit onbedéngt vuneneen ewech gehale kréien, Leit mat verschiddene reliéisen Hannergrënn, ethneschen Hannergrënn an esou weider konsequent ze trennen.

Mir halen et éischter mat deem Modell, dee mer zu Genève gesinn hunn, déi de Contraire gesot hunn, déi gesot hunn: „Déi Leit, fir déi Zäit, déi se hei verbréngen, sinn en Deel vun enger Communautéit, der Communautéit vum Centre, an all déi Leit sollen Hiert dozou bäidroen, dass eng bestëmmten Atmosphär an esou weider konsequent a si mussen am Alldag matenaner konfrontéiert a si mussen am Alldag matenaner eens ginn.“

Dat heescht, zu Genève ginn déi Leit guer net cloisonnéiert an do ginn déi Leit och guer net déresponsabiliséiert. D'Leit mussen am Centre wéi Mënsche behandelt ginn a sech selwer och een deen anere wéi Mënsche behandeln, an dofir gi se och net vunenee getrennt, mä si ginn am Alldag matenaner konfrontéiert a si mussen am Alldag matenaner eens ginn.

Si dierfen och dofir selwer kachen. Do kréie se net dräimol den Dag en lesse geliwwert, mä si mussen oder si dierfe sech selwer kachen, dat, wat si gären iessen, wëssend, dass dann do Messeren am Spill sinn, wa gekacht gëtt. Do sinn zu Genève déiselwecht Angshten diskutéiert gi virdrun. D'Gefor vun Iwwergrëffer, vu Panikreaktiounen, vu Kuerzschlussreaktiounen.

D'Praxis vu Genève weist awer, dass et funktionéiert. Wann een d'Leit wéi Mënsche behandelt a wann ee se wéi Mënsche respektéiert, da behuele se sech och wéi Mënschen. Genève féiert dat vir. An dat ass dee Modell, dee mir och gären hätten. Eng Oppenheet an eng géigesäiteg Mënschlechkeet am Centre, déi einfach den Alldag soll sinn, an dofir ass e besonnescht Aemierk och op de Rekrutement ze geheien.

Mir hunn eng Motioun, déi duerno zur Ofstëmmung kënn, déi mir och ënnerstëtzen, fir méiglechst fréi mat deem Rekrutement unzefänken, fir dass déi Leit och, ier se déi éischte Kéier do musse schaffen, Zäit haten, sech och mat där fir si neier Welt ofzeginn.

Mä et ass och wichteg, dass mer gutt oppassen, wie mer huelen. Net just wéi een Diplom dass se hunn, dat gehéiert dozou, mä wéi ee Parcours se och haten. Ech hunn nach genee am Ouer d'Wierder vum Direkter vu Genève, dee gesot huet: „Ech hunn no aller Méiglechkeet probéiert, d'Leit net ze rekrutéieren, déi aus dem Milieu carcéral komm sinn. Et ass e schwierege Milieu. Et ass en aneren Émgang hei verlaangt.“

An en huet virun allem och gesot: „Ech hu probéiert, Leit ze rekrutéieren, déi an hirer eegener Biographie och emol schonn eng Kéier e Broch haten. Ech hu probéiert, Leit ze évitieren, déi lineär duerch d'Liewe komm sinn, déi ni eng Schwieregkeet begéint hunn, deenen ni eppes schifgaang ass, déi ëmmer nëmme Succès haten, well déi kee Verständnis développéiere fir Leit, déi selwer Bréch an hirer Biographie hunn, déi Leit, déi am Centre eventuell herno endegen.“

Dofir huet den Direkter gesot, dat ass e wichtige Punkt gewiescht, an e wär vu ville Säiten ënner Drock gesat ginn, fir awer anescht ze rekrutéieren. En hätt sech missen ëmmer nees do dergéint wieren, an en huet wierklech opgepasst, Leit ze rekrutéieren, déi selwer verstinn, wann engem Mënsch eppes net richt geréit, dass en dofir Verständnes huet an net just Mépris oder Iwwerleeënheet dee Moment emfënn, mä dass een déi Leit wierklech ka verstoen, wa se e Broch haten.

» **Une voix**.- Très bien!

» **M. Félix Braz** (*DÉI GRÉNG*).- An dat soll beim Rekrutement onbedéngt och hei zu Lëtzebuerg, och wann en da soll fréi ufänken, berücksichtegt ginn.

Mir sinn och der Meenung, dass am Centre d'Visiten, d'Kontakter esou breet wéi

nëmme méiglech sollen erlaabt sinn. Dat ass wichteg. Et ass och esou ugeduecht. Mä mir ënnersträichen dat ausdrécklech, dass mer eis dat esou virstellen.

Eng Kritik, déi vun enger Rei Leit formuléiert gi war, dat war dee ville Pouvoir, deen den Direkter a sâin Adjoint solle kréien. Mir wëssen, wien Direkter soll ginn. Et ass eng Persoun, ech mengen, déi an der Kommissioun op eng breet Zoustëmmung trëfft, déi e Kredit huet u Vertraue bei de Membere vun der Kommissioun. Mä natierlech ass et besser, wann ee Reglementer huet, déi och onofhängeg vun der Persoun all Garantië bidden.

Mir hunn an der Kommissioun och dofir zu-mindest eng Voix de recours geschaf, contrairement zum initialen Text, virum Verwaltungsgericht, fir do och e bësse méi e kontradiktorecht Element eranzekréien. Mä deen dote Punkt ass mat Sécherheet een, deen ee ganz enk muss suivéieren, a wou mer relativ fréi sollen als Chamber mat der Regierung zesummen e Bilan maachen a kucken, wéi grad deen dote Punkt sech entwéckelt, ob tatsächlech am Alldag dee ville Pouvoir iwwert déi Leit, deen d'Direktioun huet, sech bewährt oder net.

An nach eng Kéier: Domat wëll ech näischt gesot hunn iwwert déi Persoun, déi designéiert ass, fir Direkter ze ginn, déi och eist Vertrauen huet. Mä et stëmmt, dass se zimlech breetgestache Pouvoiren huet. An dat soll een enk am A behalen an och bilanzéieren.

Dat gesot, brénge mir als Gréng eis Zoustëmmung zu dësem Text opgrond vun deenen dote Grënn. Mir wënschen all deenen, déi am Centre ze schaffe kréien, eng glécklech an och eng mënschlech Hand, a mir bréngen och schonn eis Zoustëmmung zu der Motioun.

Ech soen lech Merci.

►►► **Une voix.** - Très bien!

►►► **M. le Président.** - Merci, Här Braz. De leschte Riedner ass den honorabelen Här Henckes.

►►► **M. Jacques-Yves Henckes (ADR).** - Här President, Dir Dammen an Dir Hären, wann een décidéiert huet, e Centre de rétention ze bauen, ass et natierlech och ganz logesch, dass een dann awer och muss d'Personal rekrutéieren an déi ganz Organisatioun vun esou engem Centre de rétention duerchzéien, wat jo och hei de Sënn an Zweck vum Gesetz ass. Ech wollt dem Rapporteur, dem Marc Angel, villmools Merci soen. En huet ons hei eng ganz gutt Introduktioun ginn.

Wourëmmer geet et hei? Ganz einfach, mir sinn an enger Situatioun, wou elo en Demandeur d'asile entweder am Prisong ka sëtzen, oder e kann an enger privater Wunneng iergendwou sinn, mä e kann awer fräi zirkuléieren, oder e muss iergendwéi an en Heim oder soss erakommen, wou et em manifestement awer à tout moment méiglech ass fortzegoen, deen Ablack, wou en zum Beispill misst de force a sâin Heemechtsland zrëckbruecht ginn, wann eng Décision judiciaire an deem Sënn virläit.

Mir sëtzen do also an enger Situatioun, déi net gutt ass, déi net kloer ass. Dofir ass et scho richtig, dass mer elo op de Wee vun engem Centre de rétention ginn, wou éischstens déi Leit drakommen, déi hei irrégulair am Land liewen oder sinn, oder déi een als solch fënnst an deem Kontext. An et geet och ëm d'Demandeurs d'asile, déi entweder mussen op Basis vun Dublin nees erëm an dat Land zrëckgefouert ginn, wou se fir d'éischt an der Europäescher Unioun erakomm sinn, respektiv déi, déi vun enger Demande d'asile déboutéiert gi sinn an déi mussen nees erëm zrëckgefouert ginn an hiert Heemechtsland.

Wat déi Leit ugeet, déi en séjour irrégulier sinn - wéi een dat nennt; dass heescht illegal Immigranten -, do wëll ech an deem Kontext awer nach e kleng Problem opwerfen, deen u mech ugedroe ginn ass a wou ech mengen, dass et misst verënnern, dass dat eng Ausweidung kritt.

Ganz vill Leit aus Drëttlänner froen, fir hei op Lëtzebuerg schaffen ze kommen. An do dauert et da relativ laang, bis se eng Autorisation de séjour et de travail kréien. Dat huet anscheinend e bësse mat dem Computer oder mat der Software ze dinn. Dofir wollt ech froen, ob do schonn eng Méiglechkeet oder Fortschrëter sinn, dass dat net ze laang dauert.

Woufir? Well souguer wa Renouvellementer musse kommen, dann ass et och evident, dass dat och eng Zäitchen dauert. An et kann net sinn, dass, wann een déi Demande de renouvellement e bëssen ze spéit oder kuerzfristeg eraginn huet, en deen Ablack aus dem Fichier vun de Persounen, déi hei

zu Lëtzebuerg offiziell däerfe wunnen, automatesch erausflitt an dass en dann en séjour irrégulier ass. Ech mengen, dofir wier et noutwendeg, dass mer op jidde Fall do esou Erreurs de parcours missten évitéieren, well dat wier verhängnisvoll fir allegueren déi Leit, déi betraff sinn, mä och jee nodeem wien et ka sinn.

Da stellt sech och nach an deem Kontext vun den Demandeurs d'asile eng Problematik, wou ech och gär wéisst, wéi de Minister déi wëllt léisen. Mir hunn eng etlech Leit, déi Demandeurs d'asile woren, oder Leit, déi aus Drëttlänner kommen an déi hei zu Lëtzebuerg eng Peine criminelle ofgesiess hunn, an déi missten normalerweis an hiert Heemechtsland nees zrëckgeféiert ginn. Well déi awer net kënnen zrëckgefouert ginn, well hiert Heemechtsland se net wëllt, sëtze se elo pour le moment am Prisong nach an der Situatioun.

Ech huelen un, normalerweis wa se hir Strof ofgesiess hunn, gehéiere se net méi an de Prisong, a si missten am Prinzip deen Ablack an de Centre de rétention kommen. Et gëtt eng aner Méiglechkeet, déi am Ausland bei esou Fäll gebraucht gëtt. Dat ass déi, dass se e Bracelet électronique kréien.

Dofir wollt ech froen, wéi d'Regierung esou Problematik wëllt ugoen, ob et net méiglech ass, dass ee kéint versichen, fir au niveau europäen Accorden ze fannen, fir Persounen, déi an esou Situatiounen sinn, iwwer europäesch Accorden de réadmission, déi et gëtt, nees erëm awer an hir Heemechtslänner zrëckzeféieren. Well et kann awer net esou sinn, dass Leit, déi hei zu Lëtzebuerg condamnéiert gi sinn, déi eng Strof ofgesiess hunn, déi missten normalerweis expulséiert ginn, awer hei am Land bleiwen an dass mer deenen net méi lass kënnen ginn.

Da stellt sech am Kontext vum Centre de rétention awer och eng Problematik vun de Mineuren. Mir hunn zweeërlee Zorte Mineuren:

déi, déi effektiv Mineur sinn, wou ee ganz visiblement gesäit, dass et Jonker sinn ënner 18 Joer. Do menge mer, dass déi awer missten an dem Centre de rétention bleiwen, wou se eleng sinn, ouni hir Elteren, bien entendu, fir wéinstens en Encadrement ze hunn. Wa se do keen Encadrement hunn, wou kënnen se dann hikommen? Dat ass eng Problematik, déi nach onkloer ass.

An da gëtt et déi falsch Mineuren. Dat heescht, déi Leit, déi eng 25, 30 Joer al sinn, an déi, ouni mat der Wimper ze zucken, behaupten, si wieren elo 15 oder 16 Joer al. Ech huelen un, dass Der déi éischter awer géift am Centre de rétention loossen.

Dat gesot, muss een also begrëssen, dass mer elo e Projet de loi hunn, deen dee Centre de rétention organiséiert. Den Direkter kritt déi Pouvoiren, déi néideg sinn, fir dee Betrib do ze féieren; wat och néideg ass, well et wäert net onbedéngt einfach sinn.

Mir mussen elo séier virukommen. Ech hoffen, dass déi Motioun, déi mer elo stëmmen an déi d'ADR och matdréit, der Regierung d'Méiglechkeet gëtt, fir d'Personal ze rekrutéieren. Nach hoffen ech, Här Minister, dass Der net Personal rekrutéiert hutt an dass de Bau dann nach net fäerdeg ass. Dofir wier et gutt, dass mer do vläicht e puer Informatiounen kéinte kréien, ob do eng Concordance oder eng Visioun ass, wéini de Bau effektiv kann a Betrib geholl ginn en vue vun der Evolutioun vun den Dossieren.

Dat gesot, nach eng Kéier den Accord vun der ADR zu dësem Projet de loi.

►►► **M. le Président.** - Merci, Här Henckes. D'Regierung, den Här Nicolas Schmit, huet d'Wuert.

►►► **M. Nicolas Schmit, Ministre délégué aux Affaires étrangères et à l'Immigration.** - Här President, léif Kolleegen a Kollegeinnen, ech wëll emol fir d'éischt, wéi dat esou Usus ass, dem Rapporteur villmools Merci soe fir deen exzellente Rapport. Ech wëll natierlech och all deenen aneren Orateuren, der Madame Stein, dem Här Bettel, dem Här Braz an och lech, Merci soe fir Är Commentairen a besonnesch natierlech fir déi Ënnerstëtzung, déi vun alle Fraktiounen ausget.

Ech muss soen, dass dat mech besonnesch erfreut, esou wéi ech dat schonn eemol konnt soe beim Gesetz iwwert d'Libre circulation an d'Immigratioun, wou hei Eestëmmegekeet fonnt ginn ass. Esou ass et och ganz positiv, dass zu deem heite Projet d'Chamber sech eestëmmege dofir kann ausschwätzen.

Dat weist, dass et op engem essenziellen Dossier, deem vun der Immigratioun, trotz allem nach large Gemeinsamkeiten hei an dësem Haus, an ech hoffen dann och dobaussen am Lëtzebuurger Land gëtt.

D'Lëtzebuurger Land kéint sech och keng aner Optioun leeschten, muss ech soen, wéi déi, eng oppen, tolerant Attitüd géigen iwwer vun dem Sujet vun der Immigratioun ze hunn.

Et ass gesot ginn, firwat mer e Centre de rétention brauchen. Mir si jorelaang international kritiséiert, condamnéiert ginn, well mer Leit an e Prisong gesat hunn, déi u sech näischt an engem klasschesche Prisong verluer hunn. Ech muss awer derbäifügen - wat, wann ech mech gutt erënneren, d'Madame Stein scho gesot huet -: Dass heescht net, dass een domat automatesch eng Kritik un deene Leit mécht, déi am Prisong am berühmte Block P2 hir Responsabilitéiten iwwert déi lescht Joren exekutéiert hunn.

Déi hu sech vill Méi ginn, oft ënner schwieere Konditiounen. Mir haten eemol en dramatesche Problem, wou och e Mënschliewe verluer gaangen ass. Mä fir déi Leit, déi bis ewell an och nach virun e puer Méint a vläicht duerno mat anere Funktiounen am Centre de rétention schaffen, muss ech och Merci soen a soen, dass si hir Aarbecht gutt gemaach hu bis ewell, an ech och dovun iwwerzeegt sinn, dass si déi Aarbecht wäerte weider gutt maachen.

Mir hunn 2007 décidéiert, fir dee Centre ze bauen. Deemools koum d'Demande, dass mer déi Organisatioun vun deem Centre sollten iwwer e Gesetz maachen. Ech hunn och verstan, dass dëst dee richtige Wee wier. E Gesetz gëtt ons Rechtssécherheet, gëtt ons méi Transparenz, erlaabt ons besser, d'Rechter an d'Flichte vun deenen, déi do trotz allem agespaart sinn, ze definéieren, mä och vun deenen, déi déi Fonctioun hu mat deene Leit ze schaffen. Also, ech mengen, dass mer dee richtige Choix geholl hunn, fir dat iwwer e Gesetz ze maachen, dass heescht mat der Approbation vun der Chamber.

Iwwert den Esprit vun deem Centre ass vill scho geschwat ginn; d'Inspiratiounen. A mir hate jo och säit dem Ufank d'Chamber - mä net nëmmen d'Chamber, och eng Rei ONGen - un der Elaboratioun vun deem Projet associéiert. An ech mengen, et ass och vläicht dofir, dass mer kënnen haut dee Projet unanime verabschieden.

D'Inspiration ass déi, dass et do ëm Leit geet, déi näischt verbrach hunn. An ech wëll dann direkt dem Här Henckes soen: Een, dee seng Peine ofgesat huet, dat heescht, een, deen am Prisong war, well en iergendeng gesticht hat, an domat seng Peine ofgesat huet, egal seng Originen, ob et en Illegalen ass oder net, hien huet seng Peine ofgesat an en huet dann natierlech och d'Recht am Prinzip, op fräie Fouss ze kommen.

Wann et sech natierlech ëm illegal Leit handelt, da muss probéiert ginn emol éischstens, an dat maache mer mat vill Efforten, soulaang wéi en nach am normale Prisong ass, scho seng Pabeieren an d'Rei ze kréien, dass e kann heemgoen, ier eigentlech seng Peine ofgelaf ass.

Mir hunn och do e System mam Parquet, dee bedeit, dass d'Leit souguer eng gewësse Remise de peine kënnte kréien, net fir all Délitene oder Crimen - besonnesch net Crimen -, fir eben éischter kënnen heemzegoen, wa se d'accord sinn, volontairement heemzegoen. Sécher ass, dass een, deen illegal ass, nodeem en och eventuell am Prisong souz, maximal ka véier Méint an de Centre de rétention goen.

Mä den Esprit vun deem Centre de rétention ass emol éischstens ee vun engem Accompagnement psychosocial; dass heescht ze probéieren deene Leit kloerzemaachen, wat net einfach oder ganz oft net einfach ass, dass se zwar näischt verbrach hunn, mä dass se net d'Méiglechkeet oder d'Recht hunn, hei zu Lëtzebuerg ze bleiwen oder iergendwou anescht am Prinzip an Europa. Dass ass eng schwéier Aufgab, fir all deene Persounen, déi ganz oft alles op d'Spill gesat hunn, fir grad an Europa ze kommen, dass nozebréngen.

Mä ech muss soen, dass an deene leschte Méint déi nei Équipe, déi mer hunn, déi also och un der Preparatioun vun deem Centre de rétention do e wesentlechen Undeel huet, et fäerdeg bréngt, Leit ze iwwerzeegen, volontairement, wat dat och ëmmer heescht, oder quasi volontairement heemzegoen.

Mir haten net méi spéit wéi d'lescht Woch Leit, déi an de Nigeria zrëckgaange sinn ouni Problem, déi akzeptéiert hunn, dass eben d'Méiglechkeet, hei zu Lëtzebuerg ze bleiwen, net gi wär. Si hunn akzeptéiert, roueg an och mat där Ënnerstëtzung, déi schonn hei mentionnéiert ginn ass, heemzegoen.

Dat ass de Wee, dee mer probéieren. Dass heescht, net e Wee, fir d'Leit ënner Con-

trainte ze setzen, mä mat deene Leit ze schaffen an ze probéiere se ze iwwerzeegen; wat eng schwéier Iwwerzeegungsaarbecht ass, déi vun deenen, déi déi Aarbecht maachen, vill Investissement, vill Gedold och, géif ech soen, verlaangt. Mä mir hunn déi éischt Resultater, an déi ganz Équipe am P2 elo scho bréngt et fäerdeg, dass mat engem relative Succès ze realiséieren.

Ech géif hei deen Esprit esou qualifizéieren, wéi e franséische Philosoph, de Michel Foucault, emol eng Kéier gesot huet: D'Maturitéit vun enger Demokratie a vun enger Gesellschaft miesst sech ënner anerem och dorun, wéi eng Gesellschaft mat deenen ëmgeet, déi se aspäert, deene se eigentlech d'Fräiheet hält. Dass trëfft natierlech allgemeng fir e Prisong zou, mä dass trëfft och besonnesch, géif ech gär soen, fir déi hei Leit zou, deenen trotz allem d'Fräiheet geholl gëtt, och wa se zwëschent deene Maueren, wou se dann agespaart sinn, méi Fräiheeten hunn, wéi dat notamment am Prisong de Fall ass; fir déi verstänneg Grënn, iwwert déi scho vill gesot ginn ass.

Ech ka just hei ee Saz zitéiere vum Flüchtlingsrot, deen ech vëlleg adoptéieren, deen an engem vu sengen Avisé seet: «(...) la rétention de personnes constitue un acte grave qu'il faut aborder avec soin et précaution. (...) On ne devrait recourir aux mesures de rétention qu'en cas de stricte nécessité.»

Et bien, et ass ganz sécher, dass net all... An ech sinn ëmmer iwwerrascht, wann een heiansdo esou kéint mengen, mir géifen elo all Demandeur d'asile an e Centre de rétention wëlle setzen. Keen Demandeur d'asile a priori, ausser déi Kategorie, déi an dem Asylgesetz virgesinn ass, gëtt an de Centre de rétention gesat; ausser aussergewéinlech Zoustänn.

Firwat? Mä soulaang een Demandeur d'asile ass, huet een d'Recht, um Lëtzebuurger Territoire ze sinn. Et ass dee Moment, wou een net méi Demandeur d'asile ass, wou een opgefuerdert ginn ass heemzegoen, dass een eigentlech säi Statut verluer huet an domat och da muss kollaboréieren, fir heemzegoen.

Ech brauch näischt iwwert d'Dignité humaine ze soen. Et ass alles gesot iwwert d'Mënscherechter. Et ass een zentraalt Uleies, d'Mënscherechter an deem Centre ze respektéieren. Dass ass, mengen ech, och een Element, wou mer als Lëtzebuerg, als Lëtzebuurger Gesellschaft weisen, wéi eng Maturitéit mer hunn.

Ee Wuert iwwert d'Mineuren. Éischstens seet dee Projet de loi hei ganz kloer, dass d'Mineurs effektiv accompagnés - dass heescht d'Familljen; a mir denken do u ganz spezifesch Fäll - net méi wéi 72 Stonne kënnen an deem Centre de rétention zrëckbehale ginn. Do geet et haaptsächlech ëm déi Retouren, wou Familljen zrëck an hiert Land gefouert ginn, déi momentan um Findel am AIDA zrëckbehale ginn, an da wäerten an der Zukunft an deem Centre de rétention mussen e puer Stonnen oder eventuell en Dag oder zwee waarden, bis dann de Retour organiséiert ass. Mä och do soen ech direkt: Ech hoffen, dass et der ëmmer manner gëtt, well ech jo grad drop bauen, dass et soll iwwer Retour volontaire goen an net iwwert déi do Formel vu Retouren.

Mä déi Mineurs non accompagnés kommen am Prinzip iwwerhaupt net an de Centre de rétention, well d'Gesetz iwwert d'Libre circulation an d'Immigratioun a sengem Artikel 103, Alinea 2, kloer seet, dass de Mineur soll op e Lieu approprié kommen. Mir fannen also déi berühmten Expressiounen erëm. Mä et ass ganz kloer: Wa mer gemengt hätten, dass dee Lieu approprié de Centre de rétention wier, dann hätte mer drageschriwwen, „au centre de rétention“. Mir hu geschriwwen: „au lieu approprié“. Dass heescht, mir mussen elo kucken, fir déi déi relativ rar Fäll vu Mineurs non accompagnés mat Foyeren eng Konventioun ze maachen, fir dass déi Mineuren an esou Foyere kënnen opgeholl ginn.

Wat nun e Mineur ubelaangt, ech mengen, dass ass e bësse wéi mam Enceinte-Sinn. Entweder ass ee Mineur, oder et ass een et net. Also, et gëtt d'Méiglechkeet, fir ze kucken - d'Madame Stein huet dat jo gesot -, ob een u Mineur ass. Do gëtt et Tester, medezinesch Tester, fir dat erauszufannen.

Et ass also net jiddwerengem erlaabt, och wann e schonn 28 Joer huet, och wann e vlächent net esou grouss ass, ze soe ganz einfach, e wier Mineur. Ech mengen, dat ass eng Geschicht, déi ee relativ séier kann opdecken.

Nun iwwert den Direkter: Ech mengen net, datt den Direkter do ze vill Pouvoir huet. Den Direkter huet eng zentral Funktioun, fir datt dee Centre an deem Esprit funktionéiert, wéi et am Gesetz virgesinn ass. Hien ass en Animateur, mä en ass natierlech och do, fir fir Uerdnung ze suergen.

Et ass ganz kloer, datt de Problem vun der Sécuritéit een ass, deen een net kann einfach vergiessen. Well wann d'Insécuritéit oder iergendwellech aner Débordementer iwwerhand géifen huelen, da wier dat eigentlech d'Enn vun engem Centre de rétention, deen drop baut, datt et a fridd-lecher a kooperativer Manéier do vir sech geet. Duerfir ass natierlech de Pendant vun där offener Approche d'Sécuritéitsapproche. Duerfir muss och derfir gesuergt ginn, datt déi Sécuritéit absolut assuréiert ass.

Voilà. Ech mengen, ech soen lech fir all dee Luef, deen ech net eleng, oder ech net vill, verdéngen, mä besonnesch all déi Leit, déi ganz Équipe, déi do un deem Projet geschafft huet, fir all déi Leit, déi elo schonn op deene Plaze schaffen, Merci.

Ech hoffen, datt deen Esprit, deen an deem Gesetz steet, net nëmmen Esprit bleift, mä och an d'Praxis kann iwwerdroe ginn.

Villmools Merci.

» Plusieurs voix.- Très bien!

» M. le Président.- Merci, Här Minister. Mir kommen zum Vote.

Vote sur l'ensemble du projet de loi et dispense du second vote constitutionnel
D'Ofstëmme fänkt un.

» Une voix.- D'Motioun!

» Une autre voix.- D'Motioun ass okay.

» M. le Président.- Vote par procuration. De Vote ass ofgeschloss.

De Projet de loi 5947 ass eestëmmeg ugeholl mat 58 Jo-Stëmmen.

Résultat définitif après redressement: le projet de loi 5947 est adopté à l'unanimité des 59 votants.

Ont voté oui: Mmes Sylvie Andrich-Duval, Nancy Arendt, M. Lucien Clement, Mmes Christine Doerner, Marie-Josée Frank, Fabienne Gaul, MM. Marcel Glesener, Norbert Hauptert, Mme Françoise Hetto-Gaasch, MM. Ali Kaes, Paul-Henri Meyers, Laurent Mosar, Marcel Oberweis, Gilles Roth, Marcel Sauber, Jean-Paul Schaaf, Marco Schank, Marc Spautz, Mme Martine Stein-Mergen, MM. Fred Sonnen, Lucien Thiel, Lucien Weiler, Raymond Weydert et Michel Wolter;

MM. Marc Angel, Alex Bodry, John Castegnaro, Mme Claudia Dall'Agnol, M. Fernand Diederich, Mme Lydie Err, MM. Ben Fayot, Jean-Pierre Klein, Mme Lydia Mutsch, MM. Roger Negri, Jos Scheuer, Romain Schneider, Roland Schreiner et Mme Vera Spautz;

MM. Eugène Berger, Xavier Bettel, Mme Anne Brasseur, M. Fernand Etgen, Mme Colette Flesch, MM. Charles Goerens, Paul Helminger, Alexandre Krieps (par M. Xavier Bettel), Claude Meisch et Carlo Wagner;

MM. Claude Adam (par Mme Viviane Loschetter), François Bausch, Félix Braz, Camille Gira, Jean Huss, Henri Kox et Mme Viviane Loschetter;

MM. Gast Gibéryen, Jacques-Yves Henckes, Jean-Pierre Koepp et Robert Mehlen (par M. Gast Gibéryen).

Gëtt d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Dann ass et esou décidéiert.

Motion 1

D'Motioun, déi den honorabelen Här Angel déposéiert huet, ass vum Här Schmit ugeholl ginn. Ech denken, dass mer kënnen par main levée ofstëmmen.

Vote

Wien ass d'accord dermat?

Ech gesinn, dat ass d'Unanimitéit. Domat ass déi Motioun ugeholl.

Mir kommen zum nächste Punkt vun eiseem Ordre du jour. Dat ass de Projet de loi iwwert de Brevet de technicien supérieur. Hei ass de Rapporteur den honorabelen Här Oberweis. Et sinn ageschriwwen bis elo: d'Madame Brasseur, den Här Fayot an den Här Mehlen. De Rapporteur, den Här Marcel Oberweis, huet elo d'Wuert.

(Brouhaha général)

Ech géif ëm Opmierksamkeet fir de Rapporteur bidden!

8. 5876 - Projet de loi portant organisation de l'enseignement supérieur,

- fixant les modalités du cycle d'études d'enseignement supérieur aboutissant à la délivrance du brevet de technicien supérieur;

- modifiant la loi modifiée du 4 septembre 1990 portant réforme de l'enseignement secondaire technique et de la formation professionnelle continue;

- fixant les modalités d'implantation de formations d'enseignement supérieur ou de création de filiales ou d'établissements privés ou publics sur le territoire du Grand-Duché de Luxembourg;

- abrogeant la loi du 14 août 1976 déterminant les conditions de création d'établissements privés d'enseignement supérieur

Rapport de la Commission de l'Enseignement supérieur, de la Recherche et de la Culture

» M. Marcel Oberweis (CSV), rapporteur.- Här President, Dir Dammen an Dir Härren, Här Minister, et ass op dëser Plaz schonn dacks gesot ginn, dass d'Wëssen e wichtegt Element fir den Opschwung an der aktueller Wirtschaftskris duerstellt. Et ass och gewosst, dass d'Lissabon-Strategie sech zum Zil gesat hat, d'Europäesch Unioun zum dynameschste Wirtschafts-peiler an der Welt, an dat bis 2010, opzebauen. Och wann dat leider net de Fall wäert sinn, dann dierfe mir awer net dee But aus den Ae verléieren.

Wann den Opschwung kënnt, an dee kënnt sécherlech, da brauche mir déi Leit, déi iwwert dat néidegt Wësse verfügen, fir mat unzepaken. De virleiende Gesetzesprojet stellt en Element vun dëser Wëssens- a Bildungsstrategie duer, well mat him de Brevet de technicien supérieur, de sogenannte BTS, en neit Element vun der Héichschoulausbildung gëtt.

(M. Laurent Mosar prend la Présidence)

Derniewent sollen och déi Modalitéite festgeluecht ginn, duerch déi nei Formatiounen am Héichschoulberäich op privater a staatlécher Basis hei am Land ugebuede ginn.

De virleiende Gesetzesprojet ass den 28. Abrëll 2008 hei an der Chamber vum Héichschoulminister déposéiert ginn. Eng éischt Lecture vum Text ass schonn den 29. Abrëll 2008 an enger Jointe tëschent de Kommissiounen Héichschoul an Travail duerchgefuert ginn.

Dass et e wichtige Gesetzesprojet ass, beweisen déi verschidden Avisé vun de Chambres professionnelles, deenen hir berechegt Iwwerleeungen a Propositiounen en aval an de Gesetzesprojet agefloss sinn. De Statsrot huet säin Avis den 3. März dëst Joer eragereecht. An enger weiderer Sitzung ass de Gesetzesprojet mat allen Avisen diskutéiert ginn, an d'Kommissioun huet mech zum Rapporteur genannt. Den 21. Abrëll dëst Joer ass den Avis complémentaire vum Statsrot erakomm, deen den 22. examinéiert gouf. Finalement ass de Projet de rapport den 29. Abrëll eestëmmeg ugeholl ginn.

Dëse Gesetzesprojet iwwert de BTS stellt, wéi ech schonn ugedeit hunn, en neit Element vun dem Héichschoulwiesen duer, dat jo selwer duerch d'Kreatioun vun der

Universitéit vu Lëtzebuerg am Joer 2003 eng ganz nei Dimensioun kritt huet.

An de leschte Jore konnt ee feststellen, dass et opgrond vun der gudder, exzellenter wirtschaftlecher Entwécklung hei am Land zu engem héije Besoin u qualifizéierte Mataarbechter komm ass. Niewent de sëllege Bachelor-Diplomer - dorënner versteet een Héichschoulstudië vun dräi oder véier Joer - goufen och eng ganz Rei vu Master-Diplomer ausgeschafft. Dat sinn am Regelfall Héichschoulstudien, déi sech op de Bachelor drop grefféieren a maximal zwee Joer daueren. An da kann de Student, wann e wëllt, och nach seng Dokteraarbecht maachen, déi normalerweis dräi Joer dauert.

Mir bewegen eis also deemno mam Héichschoulwiesen an dem Prozess vu Bologna, an deen ass am Joer 1999, also virun zéng Joer, an d'Liewe geruff ginn. An der Bologna-Konferenz vu Bergen am Joer 2005 ass festgehalen ginn, dass et zur Kreatioun vun intermédiairen Diplomer an de Bachelor-Carrière kéint kommen. De BTS stellt esou en Typ duer: en Héichschoulstudium de type court, awer mat enger professioneller Ausrichtung a mat enger Dauer vu maximal zwee Joer.

Ech hu schonn dorop higewisen, dass eis Wëssensgesellschaft Mënsche brauch mat engem oppene Geescht, mat vill Motivatioun, mat Fantasie an net zulescht mat vill Bëss, fir eppes ze bewegen. Op alle Fall musse mir eis haut agestoen, dass et net méi duergeet, ze soen: „Ech décrochéieren en Diplom, an da sinn ech roueg fir mä ganz Liewen.“ Au contraire. Mir mussen haut ëmmer méi dovunner ausgoen, dass deen Einzelnen duerch seng permanent Weiterbildung ëmmer weider wëllt eropkommen, well wien hei stoe bleift, dee fält zréck.

Sou dierf ech hei mat e bëssen Houfert dorun erënneren, dass 15 Meeschteren, déi 2001 op dem deemolegen IST ugefaangen hunn, hiren Diplôme industriel ze maachen, no sechs Joer erauskomm sinn an den Diplom vum Ingénieur industriel décrochéiert hunn. Fir mech eng formidabel Leeschtung vu Mënschen, déi gewosst hunn a gewëllt waren, hiert Stéck op der Sozialleeder eropzeklappen.

Elo da vlächent kuerz déi wichtegst Punkten aus dem Gesetzesprojet.

Éischtens, et handelt sech ëm Héichschoulstudië vun zwee Joer mat enger professioneller Finalitéit. Deemno sollen d'Diplomanden op dem Aarbechtsmaart vermëttelt ginn.

Zweetens, den Diplom vum BTS kann een duerch Études à plein temps am Lycée kréien, woubäi nach da Stagen an den Entreprisë mat enger Dauer vun 228 Stonnen derbäikommen. Domat sollen déi theoretesch Connaissancë vun der Schoul am Betrib verdéift ginn. Wichteg ass op alle Fall, dass en Tutorat agefuert gëtt. Dat heescht, de Student gëtt während deenen zwee Joer vu senger Professere begleet.

Drëttens, obschonn et sech ëm Héichschouletüden handelt - et ass faszinéierend, wat ech elo soen -, kënnen déi Etüden och an dem Lycée classique an technique duerchgefuert ginn, an d'Studenten oder d'Studentinnen kréie fir hir Coursen, déi se ofgeluecht hunn, europäesch Punkten, dat sinn déi ECTS-Punkten.

Et ass och festgehalen ginn, dass de BTS-Diplom mat maximal 120 Punkten an a bestëmmte Fäll mat 135 ECTS-Punkte belount ka ginn.

Véierte Punkt: Den Accès zu de BTS-Etüde gëtt kloer geregelt. D'Studenten, déi en Diplom vun enger Terminale aus dem Lycée technique oder aus dem Lycée classique virweisen, hunn en direkten Accès. Weider déi Studenten, déi en Techniciensdiplom hunn. Déijéineg, déi aus dem Ausland kommen an en ähnlechen Diplom virweisen, déi kënnen dat och maachen, mä do muss dann nach den Diplom valoriséiert ginn.

D'Etüde ginn nom Modèle en alternance ugebueden. Dat heescht, et ginn och Studenten zougelooss, déi am Betrib schaffen an awer da fir speziell Coursen an d'Schoul erëm zréckkommen - an de Lycée, an deem Fall. Hir Berufspraxis - ganz interessant! - kann och no Evaluatioun mat ECTS-Punkte belount ginn.

Vlächent e Wermutstropfen, awer dat ass normal: Aachte Punkt, d'Aschreiffraisé fir d'Etüde vum BTS bedreef ronn 72 Euro pro Semester bei Index 100.

Et muss awer dorop higewise ginn, dass hei en Numerus clausus agefuert gëtt. Firwat? Well een dovun aus muss goen, dass vill jonk Leit dee Wee wëlle goen. Da sollen déi agereechte Dossiere vum Student valoriséiert an dann am Ufank déi Bescht geholl ginn.

(Interruption)

Et huet jo kee Sënn, engem jonke Mënsch esou eppes virzegaukeln, kënnen op de BTS ze goen an e misst Chrëschttag erëm heemgoen. Dat wär jo da schued.

Well dës BTS-Etüde jo net als eng reng Weiderbeschäftegung an de Lycéeën ugesinn dierfe ginn, muss kloer definéiert ginn, an dat an enker Kooperatioun mat de Wirtschaftspartnere a mam Héichschoulministère, wat fir eng BTS niewent den aktuellen nach ugebuede kënnen ginn.

An duerfir gëtt e Comité vun aacht Membere agesat, dee sech mat der Ausaarbechtung vun de Programmen beschäftigt.

Déi unerkannte BTS-Etüden daueren awer nëmme fënnef Joer. Da muss et zu enger Iwwerpräiwung kommen. Wann da festgestallt gëtt, dass dee BTS net méi an der Wirtschaft gebraucht gëtt, da muss en erëm ewechgehoen ginn. Bis elo leie schonn Demandé vir aus de Beräicher vun der Industrie, vum Commerce, der Landwirtschaft, dem Handwerk, de Gesondheets-servicer, der Konscht an dem Design.

Wéi schonn ugedeit, ginn am zweeten Deel vum virleiende Gesetzesprojet déi Modalitéite festgeluecht, déi nei Formatiounen am Héichschoulberäich op der privater oder staatlécher Basis hei am Land erlazen.

Et gëtt schonn eng Rei vun Etablissementen, entre autres d'Sacred Heart University oder d'Chambre des Employés privés an der Kooperatioun mat der Uni vun Nanzeg an dem Centre de recherches public Henri Tudor, déi esou Héichschouldiplomer ausschaffen, déi och gutt ugeholl gi vum Maart. Well et awer an der Vergaangenheet heiansdo Problemer gouf mat esou Diplomer, muss elo ganz kloer am Gesetzesprojet dat légiféréiert ginn.

Dat ass den Titre III: Hei ginn d'Modalitéite beschriwwen, no deenen dës Héichschoulformatiounen zougelooss kënnen ginn. Duerfir gëtt eng Agence gegrënnt, déi vu fënnef Membere besat gëtt, deenen hir Aufgab dora besteet, dass si dann déi Accréditatiounen an dës Formatiounen duerchkucken.

Dierf ech dorop hiweisen, dass dës Accréditioun nëmme fënnef Joer dauert? Déi kann awer dann tacitement weidergefuert ginn, ëmmer erëm fënnef Joer.

De Statsrot hat drëm gebieden, dass den Titre III vun den Titres I an II vum Gesetzesprojet getrennt soll ginn. Mä no Diskussiounen an der Chamberskommissioun hu mer awer gemengt, dat sollt net de Fall sinn.

Ech komme schonn zum Schluss. Zum Schluss vu mengem Ausféierung wëll ech dorop hiweisen, dass an dräi Lycéeën elo schonn dës Etüden ugebuede ginn an normalerweis zwee Joer daueren. Engersäits am Lycée Technique des Arts et Métiers an de Formatiounen Animateur de dessins animés an Opérateur prépresse. Dëst Schouljoer sinn do 17 Studenten am éischte Joer ageschriwwen a 14 am zweete Joer. Anerersäits ginn am Lycée Technique École de Commerce et de Gestion dräi Formatiounen ugebueden: de Marketing, d'Kontabilitéit an d'Sekretariat. Dëst Joer si 76 Studenten am éischte Joer ageschriwwen a 67 schonn am zweete Joer. Dann am Lycée Technique pour Professions de Santé, déi hu fënnef Formatiounen, entre autres den Infirmier an der Pédiatrie an den Infirmier an der Psychiatrie. Dëst Joer sinn 39 Studenten am éischte Joer ageschriwwen a 24 am zweete Joer.

Ech hu schonn dorop higewisen, dass d'Wirtschaftspartner enk agebonne musse ginn, well dës BTSe jo, wéi gesot, op den Aarbechtsmaart préparéiere sollen. Eng rezent Etüd vun der FEDIL huet gewisen, dass si am BTS e wëllkommenen Diplom gesinn, a fir si dat e Stéck ass vun engem Héichschoulniveau op dem Aarbechtsmaart. No hirer Etüd konnt ee liesen, dass an der Verwaltung, der Gestiou an am Commerce ronn 18% vun de Salariéen e BTS-Diplom hunn, géigeniwwer 6,7% an technesch Beräicher an nëmme 4% an der industrieller Produktioun.

Dass de BTS eng Zukunft huet, beweisen d'Gespräicher, déi elo schonn tëschent Professeren aus de Lycéeën an der Wirtschaft lafen, fir nei BTSen an d'Liewen ze rufen, déi dann an der Rentrée 2010 opgestallt kënnen ginn. Do sinn der - ech hunn nogefrot - am Bauberäich, am Speziellen an der nohalteger Entwécklung an am Bau-management, weider an der Telekommunikatiounswelt, der Automatiséierungstechnik an der Mechatronik.

Mä leschte Punkt soll op déi Chance hiweisen, déi de Student mat dem BTS och nach ka kréien - och, wann dat sécherlech d'Ausnahm wäert sinn. Och wann dës BTS eng professionell Ausrichtung fir den